

Et ole yksin
Väestöliitto

USKALLA PUHUA

www.etoleyksin.fi

12.2023

1

Puheenvuoron sisällöt

- Et ole yksin-palvelusta
- Tutkimusta ja lainsäädäntöä epäasialliseen käytökseen liittyen
- Et ole yksin-materiaalit ennaltaehkäisyn ja puuttumisen tukena

Presentationens innehåll

- **Du är inte ensam - tjänsten**
- **Forskning och lagstiftning angående osakligt beteende**
- **Du är inte ensam - material för motverkande och ingripande i osakligt beteende**

Et ole yksin -palvelu

Et ole yksin
Väestöliitto

**ET OLE YKSIN –
CHAT- JA PUHELINPÄIVYSTYS**

**SOITA / MA 12-14.00
CHATTA / TI-KE 15-17.30
TO 14-16**

WWW.ETOLEYKSIN.FI
PUH. 050 302 5942

Yhteydenottojen aiheet: 2022(N147)

- ☐ **Seksuaalinen häirintä**
- ☐ **Kiusaaminen**
- ☐ **Epäasiallinen käytös**
- ☐ **Seksuaaliväkivalta**
- ☐ **Henkinen ja fyysinen väkivalta**
- ☐ **Ristiriidat seurassa**

Du är inte ensam – tjänsten

Et ole yksin
Väestöliitto

**ET OLE YKSIN –
CHAT- JA PUHELINPÄIVYSTYS**

**SOITA / MA 12-14.00
CHATTA / TI-KE 15-17.30
TO 14-16**

WWW.ETOLEYKSIN.FI
PUH. 050 302 5942

Teman för kontaktande: 2022(N147)

- ☐ Sexuella trakasserier
- ☐ Mobbning
- ☐ Osakligt beteende
- ☐ Sexuellt våld
- ☐ Mental och fysiskt våld
- ☐ Konflikter inom föreningen

"Ehkä tää ei oo mitään, mutta.."

- **Suurin osa yhteydenottajista naisia, urheilijoita**
 - Epäasiallista kohtelua kokeneita naiset, urheilijat
- **Haetaan vahvistusta omalle kokemukselle, keinoja miten toimia**
- **EOY tarjoaa tukea, kannattelua ja ohjausta**
 - Vastuu jatkoselvittelystä seuroilla, lajiliitolla, SUEK:illa ja poliisilla
- **Myös konsultaatioyhteydenotot lajiliitoilta, seuroilta ym.**

"Kanske det här inte är nåt, men.."

- **Största delen av dem som kontaktar är kvinnor, idrottare**
 - Osakligt beteende som kvinnor, idrottare blivit utsatta för
- **Söker om bekräftelse för den egna erfarenheter, sätt hur hantera**
- **DÄIE erbjuder stöd och råd**
 - Ansvar för att utreda vidare har föreningen, polisen, idrottsförbunden och FCEI
- **Idrottsförbunden och -föreningar kontaktar också för konsultationshjälp**

Seksuaalinen häirintä ja väkivalta tutkimuksissa

70–80% (EU) lapsista, joille tehty seksuaaliväkivaltaa tuntevat tekijän ja 1/3 ei koskaan kerro tapahtuneesta.
(starttotalk.org)

Ylä-astelaisista pojista seksuaalista häirintää kokenut hieman yli 10%.
(Kouluterveyskysely 2021)

Kouluterveyskyselyiden vertailussa 2019 ja 2021 välillä seksuaalisen häirinnän määrä on kasvanut kaikissa ikäryhmissä.
(Kouluterveyskyselyt 2019, 2021)

Jopa puolet tytöistä kohdannut seksuaalista häirintää vuoden aikana.
(Kouluterveyskysely 2021)

Tasa-arvobarometrin (2017) mukaan naissukupuoli, nuori ikä, vähemmistöön kuuluminen ja pienituloisuus lisäsivät merkittäväällä tavalla häirinnän kasautumisen riskiä.

Forskning om sexuella trakasserier och våld

70–80% (EU) av barn som blivit utsatta för sexuellt våld känner förövaren och 1/3 har aldrig berättat vad de blivit utsatta för.

(starttotalk.org)

Av högstadie **pojkar har ungefär 10 % blivit utsatta för sexuella trakasserier**

(Hälsa i skolan 2021)

I Hälsa i skolan utredningarna 2019 och 2021 har mängden sexuella trakasserier utökad i alla åldersgrupper.

(Hälsa i skolan 2019, 2021)

Nästan hälften av flickorna har upplevt sexuella trakasserier under ett år

(Hälsa i skolan 2021)

Enligt jämställdhetsbarometern (2017) är kvinnokönet, ung ålder, tillhörande till en minoritet och låg social inkomst riskfaktorer för att bli utsatt för trakasserier.

Häirintä ja kiusaaminen somessa

- Yli 40% tytöistä ja yli 8% pojista kokenut seksuaalista häirintää somessa (Kouluterveyskysely 2021)
- Sua varten Somessa 2021: nuorimmat seksuaalisen häirinnän tai somekiusaamisen takia yhteyttä ottaneet 6–8v, tyypillisin viestiä lähettävä 11–13v tyttö
 - Suurin osa keskusteluista liittyi alastonkuvien vastaanottamiseen, pyytelyyn tai levittämiseen, tyypillisin somealusta, jossa häirintää koettu Snapchat

Trakasserier och mobbning inom sociala media

- Över 40% av flickor och över 8% pojkar har upplevt sexuella trakasserier i sociala media (Hälsa i skolan 2021)
- Sju varten Somessa 2021: yngsta som varit i kontakt för att bli utsatta för sexuella trakasserier eller mobbning i sociala media har varit 6–8 år, oftast 11–13 åriga flickor
 - Största delen av diskussionerna handlar om att man får nakenbilder, blir ombedd att skicka eller att dela. Oftast handlar det om digitala forumet Snapchat.

Epäasiallinen käytös ja häirintä tutkimusten perusteella urheilussa

- **SUEK 2022** Urheilijoiden myönteisiä ja kielteisiä kokemuksia suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimus
 - Yleisin kielteisten kokemusten muoto muu **epäasiallinen toiminta** (39%), toisena **epätasa-arvoinen ja syrjivä käytös** (14%), kolmantena **kiusaaminen** (13,9%)
- **SUEK 2019** Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimus
 - Tutkimuksen mukaan **32% naisista ja 19% miehistä on kokenut urheilussa seksuaalista häirintää**
 - Sukupuoleen perustuvaa häirintää **naisista oli kokenut 23% ja miehistä 3%**

Forskning om osakligt beteende och trakasserier inom idrotten

- **FCEI 2022** Idrottarnas positiva och negativa upplevelser om tävlingsidrott i Finland – forskning
 - **Osakligt beteende** var den mest negativa (39%), som andra var **ojämlikt och diskriminerande beteende** (14%), och som tredje **mobbning** (13,9%)
- **FCEI 2019** Trakasserier inom den finska tävlingsidrotten – forskning
 - Enligt forskningen hade **32% av kvinnorna och 19% av männen upplevt sexuella trakasserier**
 - Könsbaserade trakasserier hade **23% av kvinnorna och 3% av männen upplevt**

Epäasiallinen käytös ja häirintä tutkimusten perusteella urheilussa ja liikunnassa

- **Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus (2019)**
 - Urheiluseuroissa harrastavista lapsista ja nuorista hieman vajaa kolmannes kertoi kokeneensa usein (3 %) tai joskus (26 %) kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä
 - Erilaisiin vähemmistöihin kuuluminen lisäsi merkittävästi epäasiallista kohtelua
- **Nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa (LIITU) –tutkimus (2020)**
 - Suomenkielisissä lukioissa opiskelevista 33% ja ruotsikielisissä lukioissa opiskelevista 26% koki tulleen syrjityksi tai kiusatuksi liikunta- ja urheiluseurassa

Osakligt beteende och trakasserier enligt forskning inom idrotten

- **Barn och ungas fritid-forskning (2019)**
 - Ungefär en tredjedel av barn och unga har en tredjedel upplevt ofta (3 %) eller ibland (26 %) mobbning, trakasserier eller osakligt beteende
 - Tillhörande en minoritet ökade sannolikheten till att bli utsatt
- **Unga motionsbeteende i Finland (LITU) – forskning(2020)**
 - Av unga som studerar i gymnasier hade 33% och i 26% svenskspråkiga gymnasier hade blivit diskriminerade eller mobbade i idrottsföreningen

Lainsäädäntöä

- **Tasa-arvolaki**

- Sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän kieltä, seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän kieltä

- **Yhdenvertaisuuslaki**

- Syrjinnän ja häirinnän kieltä
- Viranomaisilla, koulutuksen järjestäjillä ja työnantajilla velvoite edistää yhdenvertaisuutta
 - Ministeriöillä esim. avustusten jakamisen osalta velvoite yhdenvertaisuussuunnitteluun

- **Rikoslaki**

- Vahingonteko
- Tieto- ja viestintärikos (esim. identiteettivarkaus)
- Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaaminen (esim. kunnianloukkaus, viestintärauhan rikkominen)
- Seksuaalirikos (esim. seksuaalinen ahdistelu)

Syrjintäperusteet:

ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ay-toiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen ja muu henkilöön liittyvä syy

Lagstiftning

- **Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män**
 - Olagligt att diskrimineras på grund av kön, könsidentitet eller uttryckande av kön samt sexuella trakasserier och könsbaserade trakasserier
- **Diskrimineringslagen**
 - Förbud mot trakasserier och diskriminering
 - Myndiga, ansvariga för utbildning och arbetsgivare har plikten att främja jämlikhet
 - Exempelvis myndigheter och plikten att ta i beaktande jämlikhet
- **Brottslagen**
 - Skadegörelse
 - Informations- och kommunikationsbrott (t.ex. identitetsstöld)
 - Kränkning av integritet, fred och heder (t.ex. ärekränkning, brott mot kommunikationsfriden)
 - Sexual brott (t.ex. trakasserande)

Diskrimineringsgr under:

ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, åsikt, politisk aktivitet, familjerelationer, hälsa, funktionsnedsättning, sexuell läggning, och annan personlig orsak

Seksuaalirikoslain uudistus

- Voimaan 01/2023
- Vahvistaa itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuuden suojaa
- Raiskauksen määritelmä suostumusperustainen, seksuaaliseen tekoon pakottaminen korvattu suostumusperusteisella seksuaalisen kajoamisen nimikkeellä
- Seksuaaliseen ahdisteluun voi syyllistyä jatkossa muutoinkin kuin koskettamalla
- Seksuaalisen kuvan levittäminen ilman lupaa rangaistavaa
- Lapsiin kohdistuvat rikokset luokitellaan entistä vakavammiksi ja rangaistukset ankaroituvat

- Lisätietoa seksuaalirikoslaki.fi

Uppdaterande av sexualbrottslag

- I kraft 01/2023
- Stärker rätten till självbestämmande och skyddet av integriteten
- Definitionen av våldtäkt handlar om att det inte är samtycke
- Den nya bestämmelsen om sexuellt övergrepp innebär i sak att den gällande bestämmelsen om tvingande till sexuell handling ersätts med en samtyckesbaserad bestämmelse.
- I framtiden kan sexuella trakasserier begås på andra sätt än beröring
- Att sprida en sexuell bild utan tillstånd är straffbart
- Brott mot barn klassas som allvarigare och straffen hårdnar
- Mer information om lagen hittar du här <https://oikeusministerio.fi/sv/sexualbrottslagen>

Vem bestämmer vad som är trakasserier eller våld?

Finska lagen?

Vittne?

Personlig etisk syn?

Etiska regler?

Egna erfarenheten?

Yhdessä on helpompaa

- Häirintään ja väkivaltaan puuttuminen on meidän kaikkien vastuulla
- Ole sellainen, jolle uskaltaa kertoa
- Ota vakavasti
- Opettele pyytämään anteeksi, jos joku on kokenut käytöksesi epäasialliseksi tai se on tuntunut hänestä epämukavalta
- Kaikilla on oikeus omiin rajoihin
- Uskalla puhua
- Apua ja tukea on saatavilla, ei tarvitse pärjätä yksin

Tillsammans är det lättare

- **Ingripande i trakasserier och våld är vårt gemensamma ansvar**
- **Var en sådan person, som människor vågar vända sig till**
- **Ta på allvar**
- **Lär dig be om förlåtelse, ifall någon har upplevt ditt beteende osakligt eller hen har upplevt de obekvämt**
- **Alla har rätt till egna gränser**
- **Våga tala**
- **Det finns hjälp och stöd till förfogande, du behöver inte klara dig ensam**

Et ole yksin-palvelun materiaalit

Materiaaleja urheiluseuroille ja muille urheilutoimijoille

- ✓ Epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisy -askel askeleelta malli
- ✓ Mallisäännöt
- ✓ Toimintamalli epäasiallisen käytöksen tapausten käsittelyyn seuroissa/lajiliitoissa
- ✓ Turvallisen seuran tarkistuslista
- ✓ Ohjeita valmentajille epäasialliseen käytökseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn
- ✓ Viestintämateriaaleja
- ✓ Verkkokurssit valmentajille ja nuorille
- ✓ Tilauskoulutukset lajiliitoille, seuroille

Du är inte ensam-tjänstens material

Material för idrottsföreningar och andra aktörer

- ✓ Förebyggande av osakligt beteende – steg för steg modell
- ✓ Modellregler
- ✓ Handlingsmodell vid osakligt beteende i föreningar/förbund
- ✓ Checklist för en trygg förening
- ✓ Direktiv för tränare för hur ingripa i osakligt beteende
- ✓ Kommunikationsmaterial
- ✓ Nätutbildning för tränare och unga
- ✓ Beställa utbildningar för förbund, föreningar

Viestintämateriaaleja / Kommunikationsmaterial

OM DU UPPLEVER ELLER SER TRAKASSERIER, GÖR SÅHÄR:

1

Ingrip i beteendet, berätta åt förövaren att hans beteende känns obehagligt och be hen att sluta.

2

Gå bort från situationen. Du har rätt att gå bort när du vill från situationen.

3

Berätta om situationen för en trygg vuxen. Berätta vad som hände och vem som var på plats.

4

Ta vid behov kontakt med "Du är inte ensam" - tjänsten.

Kontaktuppgifter:
Telefon +358 503 025 942
Chattens och telefonlinjens öppettider hittar du på adressen:
WWW.ETOLEYKSIN.FI

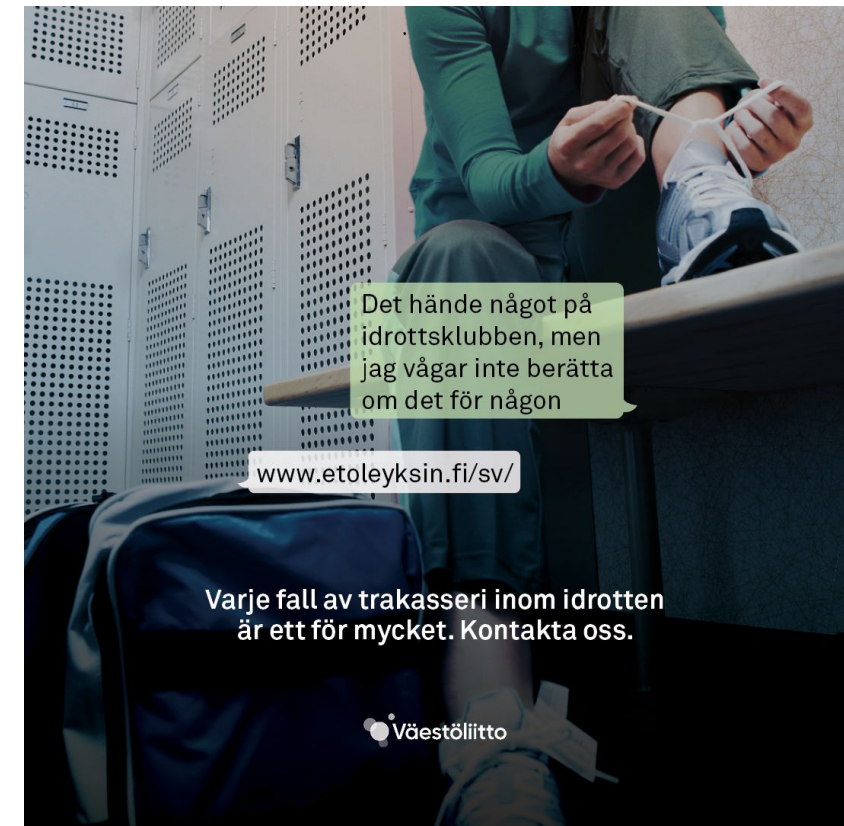
Du är inte
ensam
Väestöliitto

Et ole
yksin
Väestöliitto

**ET OLE YKSIN -
CHAT- JA PUHELINPÄIVYSTYS**

**SOITA / MA 12-14.00
CHATTA / TI-KE 15-17.30
TO 14-16**

WWW.ETOLEYKSIN.FI
PUH. 050 302 5942

Oletko kohdannut kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä urheilussa?

Soita **050 302 5942** chattaa **www.etooleyksin.fi**

Ma 12-14 ti-ke 15-17.30
Voit myös varata soittoaajan ja to 14-16

Et ole
yksin
Väestöliitto

Kiitos! / Tack!

Palautelomake /Feedbacksenkät:

<https://link.webpolsurveys.com/S/86F1AB2EEDD67156> (suomeksi, på finska)

Kouluttajan
yhteystiedot/Kontaktuppgifter till
utbildare:

sanni.laurila@vaestoliitto.fi

040 190 3611

